

ὄρμαξ, πλήττει καὶ ἐπὶ τέλους ἐξαφανίζεται εἰς τῆς ἀβυσσάλου
τητος τὸ ἀχανῶδες διάστημα· εἶναι ὁμως τερπνόν νὰ συνοδεύ
τις τὸν βραδὺν ῥοὺν μεγαλοπρεποῦς ποταμοῦ παρὰ τὴν μελα
χολικὴν αὐτοῦ ὄχθην πορευόμενος.

Τούτέστι, τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐπαρκεσθῶμεν εἰς τὸ δεύ
ρον, εἰσελθωμεν εἰς τὸν Εὐριπίδην.

Ὁ σκηνικὸς φιλόσοφος ἐντροφήσας ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἐπο
του καὶ ἐν τῇ μοιραίᾳ καταστάσει τῆς πατρίδος αὐτοῦ — ἦ
μασε δὲ ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου — ἐσπούδασε νὰ δι
γράψῃ καὶ μεταφέρῃ εἰς τὰ ποιήματα αὐτοῦ τὸν σοβαρὸν τού
ἀγῶνα περὶ τὴν ἠθικὴν, τὰ αἰσθήματα, τὰς ιδέας. Τού
χαίους σεβαστοὺς ἥρωας μετέβαλεν εἰς κοινούς ἀνθρώπους. Ἐ
λάκνευσε τὸν ὄχλον· ἰδοὺ τὸ λάθος, εἰς ὃ περιέπεσεν. Ἐὰν ἐγενῆ
ἐν μέσῳ κοινωνίας ἐχρούσης βάθρον τὴν ἀρετὴν καὶ κοηπίδα τ
συναίσθησιν τοῦ κατήκοντος, ἐν μέσῳ μακραιωνομάχου κοινωνί
οὐδόλως ἀπίθανον, μεταρσιούμενος καὶ ἄλλην εἰς τὸ πνεῦμα αὐ
ῶθησιν δίδων, νὰ ἐξήρχετο ἐλεύθερος πολλῶν ἐλαττωμάτων, ἀν
τερος, μεγαλοφρονέστερος.

Χωρὶς νὰ εἶναι σοφιστής, ὅλ ὠνομάζετο πᾶνσορος παρὰ τ
ἀρχαιότητος. Διὰ τί; Διότι ἐμελέτησε τὸν ἀνθρώπινον βίον. Εἰσ
θεν εἰς τὸν λαόν, εἶδεν, ἔκλυπεν, ἐξωγράφησε τὴν τρομερὰν π
λην, τὴν ὅποιαν ὁ ἄνθρωπος ἀγωνίζεται πρὸς τὴν εἰμαρμένην
πρὸς τὰς περιστάσεις, πρὸς τὸν ὁμοῖόν του ἄνθρωπον. Ἐμελέτη
τὴν καρδίαν πάσχουσιν, γογγύζουσιν, τηκομένην. Τὸ σκεπ
κὸν τοῦ πνεύμα ἐταλιντεύθη. Τὸ ἀμφίβολον ἀνησύχησεν αὐ
Διὰ τοῦτο βλέπομεν αὐτὸν ὁμιλοῦντα ἐνδοικαστικῶς περὶ τῶν θε
τῆς θρησκείας του. Ἀποβλέπων εἰς τὴν πραγματικότητα ἐξέφ
γνώμης σπουδαίας, κοινωνικῆς, καὶ ἐφιλοσόφησε περὶ τῶν ἐν
γῆ συμβαινόντων. Ἐγραψε δράματα. Καὶ τίς ἀρνείται ὅτι αὐ
στος τοῦ δράματος σκοπὸς συνίσταται εἰς τὸ διδάξαι τὸν ἄν
πον τὸ γινῶθαι σαυτὸν, διὰ τῶν ἰδίων συμπαιγνῶν καὶ ἀν
παθειῶν αὐτοῦ;

Ἀναμφισβήτητον εἶναι ὅτι δὲν διακρίνεται ἐν αὐτοῖς ὡς τ
χνήτης. Παρουσιάζει πρὸς ἡμᾶς εἰκόνας παθητικωτάτας, σπ